

Stiftelsen Lovdata

Årsmelding 2004

Lovdata er Norges sentrale leverandør av rettslig informasjon

På Lovdatas nettsted www.lovdata.no ligger viktige og sentrale rettskilder gratis tilgjengelig. Informasjonen omfatter lover og forskrifter - som til sammen bestemmer borgernes rettigheter og plikter – samt nye avgjørelser fra Høyesterett og lagmannsrettene. Nettstedet har over to millioner oppslag i måneden, og svært mange andre nettsteder benytter lenker til Lovdatas startside eller direkte til en lov eller forskrift. Lovdata tilbyr også systemer for advokater og jurister - med avanserte søke- og fremfinningsmuligheter spesielt tilpasset profesjonelle brukere. Disse systemene finnes både i WEB- og DVD/CD-versjoner. Lovdata har en sentral rolle i forvaltningen av regelverk, blant annet ved å bidra til utgivelsen av *Norsk Lovtidend* og ved en kontinuerlig konsolidering av lover og forskrifter, dvs. innarbeiding av endringer i hele det norske regelverket.

Lovdatas organisering og formål

Lovdata er en privat stiftelse som ble opprettet i 1981. Stiftelsens formål er å etablere og drive rettslige informasjonssystemer. Lovdatas vedtekter pålegger stiftelsen å drive etter forretningsmessige prinsipper, og den driver uten subsidier fra det offentlige. I Lovdatas styre sitter representanter for Justisdepartementet, Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo, Stortinget, Den Norske

Advokatforening og Den Norske Dommerforening. Lovdata har en solid forankring i såvel sentrale, offentlige institusjoner som i det private næringsliv

Lovdatas samarbeidspartnere

Lovdata samarbeider med Høyesterett og lagmannsrettene om elektronisk publisering av rettsavgjørelser, også avgjørelser som ikke blir publisert på annen måte. Lovdata bidrar også til publisering av konvensjonelle trykksaker som *Norges Lover*, *Overenskomster med fremmede stater* og *Cappelenes særtrykk*. Lovdata har utstrakt kontakt med de juridiske fakultetene – noe som blant annet konkret resulterer i at Lovdata finansierer vit.ass.stillinger, utgir tidsskrifter og sørger for tilgang til Lovdata for studenter og lærere.

Systemer for profesjonelle brukere

Advokater, forvaltningen, rettsvesenet, næringslivet og undervisningssektoren er profesjonelle brukere av rettslig informasjon. Lovdata tilbyr systemer for disse gruppene, som omfatter lover, forskrifter, rettsavgjørelser, uttalelser og vedtak, forarbeider, juridisk litteratur mv. – i til sammen mer enn 100 databaser. Tilbudet inkluderer Celex – EUs rettslige informasjonssystem - samt alle direktiver og forordninger som er inkludert i EØS-avtalen i norsk oversettelse. Lovdata vedlikeholder et stort antall lenker mellom norske rettskilder og rettskildene for EØS og EU.

Innhold

	side
Tilbakeblikk på 2004	4
Organisasjon og oppgaver	4
Styret	5
Regelforvaltning	5
Samarbeid med domstolene	7
Samarbeid med universitetene	7
Samarbeid med forlag	8
Tidsskrifter	8
Nettpublisering	9
<i>Lovdatas nettsted</i>	9
<i>Varsling fra Lovdata</i>	9
<i>UDs traktatregister</i>	9
<i>Web-vert for Stortinget</i>	9
Systemer for profesjonelle brukere	10
<i>Web-systemer</i>	10
<i>DVD/CD</i>	11
Markedsføring og kontakt med brukere	11
<i>Kursvirksomhet</i>	11
Kort blikk på utviklingen av Lovdatas produkter	12
Merknader til regnskapet for 2004	13
Utsiktene for 2005	13
Regnskap	14
<i>Regnskapsprinsipper</i>	14
<i>Driftsregnskap</i>	15
<i>Balanse</i>	16
<i>Noter til regnskapet</i>	16
Ansatte	17
Revisjonsberetning	18

Tilbakeblikk på 2004

Regelforvaltning

Lovdata står for den elektroniske kunngjøringen av lover og forskrifter og utgir også papirutgaven av Norsk Lovtidend. I 2004 ble det kunngjort 101 lover og 1852 forskrifter mv. En stor del av Lovdatas arbeid i forbindelse med kunngjøringen består i å kvalitetsikre tekstene.

I slutten av 2003 sendte Justisdepartementet ut et høringsnotat om *Utkast til lovregler om elektronisk kunngjøring av lover og forskrifter mv.* Forslaget innfører blant annet (a) plikt til elektronisk kunngjøring av lover og forskrifter, (b) negativ troverdighet av basene, (c) en "guillotine-regel" for oppheving av ikke-kunngjorte forskrifter og (d) elektronisk kunngjøring av statlige instruksjer og veiledninger, se for øvrig side 6.

Lovdatas nettsted

Antall oppslag på www.lovdata.no økte med nesten 20% i 2004 og kom opp i over 23 millioner oppslag på årsbasis. Ca. halvparten av oppslagene gjaldt lovene.

Tjenesten *Varsling fra Lovdata*, som melder fra om endringer i lover og forskrifter og om nye høyesteretts- og lagmannsrettsavgjørelser, fikk abonnentantallet fordoblet i løpet av året.

Informasjonssystem for profesjonelle brukere

En viktig målsetning for Lovdata er å bedre tilgjengeligheten av rettskildene samt å gjøre brukerne oppmerksomme på endringer i regelverket og nye rettsavgjørelser. Det er også viktig å gjøre samlingen av rettskildene mest mulig komplett og synliggjøre de interne lenkene og de innbyrdes forbindelsene mellom de ulike rettskildene.

Lovdata legger derfor stor vekt på både å utbygge databasene og forbedre navigasjonsmulighetene i systemet. I løpet av året ble følgende nye baser etablert: Riksadvokaten, Oslo byfogdembete, MVA-håndboken 2004, Lovavdelingens uttalelser og Klagenemnda for merverdiavgift.

Antall abonnementer økte med ca. 20% i løpet av 2004 – det samme som i 2003. Bruken av systemet, målt i antall timer, økte med over 40%.

Lovdata går inn for å opprettholde en aktiv dialog med abonnenter og brukere og legger stor vekt på tilgjengelighet og rask løsning av feil og problemer som brukerne melder om. Det holdes også jevnlig kurs i bruk av systemene, og i 2004 deltok ca. 520 personer på Lovdatakurs.

Organisasjon og oppgaver

Stiftelsen Lovdata er en allmenntilgjengelig institusjon som ble opprettet i 1981 av Justisdepartementet og Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Lovdatas formål er å opprette, vedlikeholde og drive systemer for rettslig informasjon. Driften skal være selvfinansierende.

Lovdata samarbeider med Stortinget, forvaltningen, domstoler og universitetene for å gjøre rettskildene i Norge mest mulig tilgjengelige. Lovdata ser det som sin oppgave å tilby generelle og komplette databaser over de ulike rettskildene. Lovdata leverer også tekst til forlag som tilbyr både tradisjonelle og elektroniske publikasjoner på spesielle rettsområder.

Styret

Fem sentrale institusjoner innen rettslivet i Norge har anledning til å oppnevne hvert sitt medlem til Lovdatas styre. Formannen utpekes av Justisdepartementet. Ved årets slutt var styrets sammensetning følgende:

PROFESSOR KNUT KAASEN (*styrets leder*)
oppnevnt av Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo

AVDELINGSDIREKTØR ODD STORM-PAULSEN
oppnevnt av Justisdepartementet

ADVOKAT PER RACIN FOSMARK
oppnevnt av Den Norske Advokatforening

LAGDOMMER REGINE RAMM BJERKE
oppnevnt av Den Norske Dommerforening

DIREKTØR HANS BRATTESTÅ
oppnevnt av Stortinget

Regelforvaltning

I likhet med andre høyt utviklede land har Norge et omfattende og dynamisk regelverk som på mange måter kan ses som et formalisert speilbilde av samfunnet. Regelverket utvikler seg i takt med samfunnet.

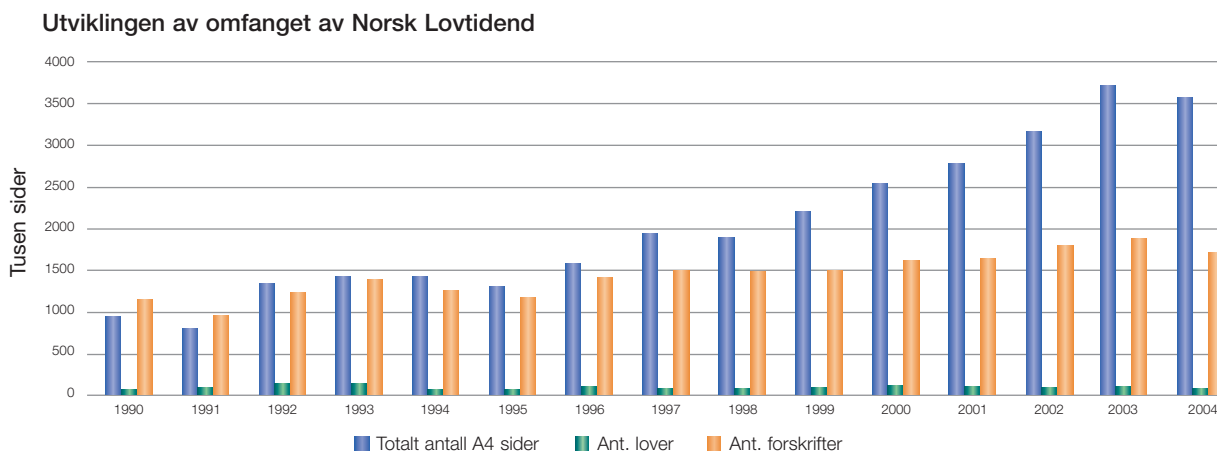
I Norge har vi god oversikt over dette regelverket. Dette skyldes blant annet Lovdatas innsats med å kontrollere og konsolidere regelverket.

I forbindelse med utgivelsen av Norsk Lovtidend blir nye lover og forskrifter sendt inn til Lovdata, hvor de blir registrert og kodet. Henvisninger, ikrafttredelser, opphevelser og forskriftshjemler blir kontrollert mot eksisterende regelverk. Det spesielle i Norge er at hele regelverket blir konsolidert, ikke bare lovene, men også de sentrale og lokale forskriftene. At et regelverk blir konsolidert, betyr at nye endringer fortløpende blir innarbeidet i den gamle loven/forskriften, slik at man kan finne frem

til den gjeldende ordlyden uten å måtte drive detektivarbeid. Konsolidering betyr også at man fjerner opphevede tekster og tekster som ikke lenger har noen betydning fordi de er innarbeidet i en annen tekst. Slike tidligere versjoner blir lagret i et historisk arkiv. Dette kontroll- og konsolideringsarbeidet bidrar til at formelle feil i regelverket blir avdekket på et tidlig tidspunkt.

I Norge har vi ca. 750 lover og ca. 11.600 forskrifter mv. I 2004 ble det gitt 101 lover og 1.852 forskrifter. De fleste av disse var såkalte endringslover og -forskrifter, og medførte at det måtte foretas mange tusen endringer i de eksisterende lovene og forskriftene.

Utviklingen av regelproduksjonen i Norge de siste årene fremgår av følgende figur som angir antall nye lover og forskrifter som er kunngjort i Norsk Lovtidend:

Omfanget av *Lovtidend* viste et hopp på ca. 70% i 1992 og holdt seg på dette høye nivået frem til 1996. Til og med 2003 økte omfanget kraftig. I dag er antall sider i *Lovtidend* mer enn fem ganger så stort som før 1992. Vi ser også at det ikke først og fremst er antall lover og forskrifter som har økt, men at lovene og forskriftene gjennomsnittlig er blitt lengre.

Økningen i omfanget av *Lovtidend* har ikke medført at den til en hver tid gjeldende mengden av lover og forskrifter har økt tilsvarende. Dette skyldes at nytt regelverk stort sett erstatter gammelt regelverk. Økningen i volumet av *Lovtidend* kan best forklares ved at regelverket nå endres oftere enn før.

Utklast til nye regler for elektronisk kunngjøring av regelverk

I slutten av 2003 sendte Justisdepartementet et utkast til lovregler om elektronisk kunngjøring av lover og forskrifter mv. ut på høring. Fra høringsbrevet siteres følgende:

Etter lovutkastet skal lover, forskrifter, instruksjoner og liknende tekster publiseres i Lovdatas gratisbaser på internett (www.lovdatabase.no). Formålet med lovbestemmelsene er å gjøre tekster som kan ha stor allmenn interesse, lettere tilgjengelig for brukerne. Siktemålet er også å tilpasse kunngjøringsreglene til dagens teknologi og praksis. Høringsnotatet bygger på forslagene i sluttrapporten fra styringsgruppen for forskriftsdugnaden, som er nærmere omtalt i punkt 2 nedenfor.

Innholdet i lovutkastet kan kort oppsummeres slik:

- Det lovfestes at regelverk som kunngjøres i Norsk Lovtidend, også skal kunngjøres elektronisk i Lovdatas internettbaser.
- Det innføres en plikt til elektronisk kunngjøring av forskrifter i Lovdatas baser. Alle gjeldende forskrifter skal gjengis eller nevnes i basene.
- Det lovfestes at en forskrift som ikke er kunngjort elektronisk, bare kan påberopes til skade for enkeltpersoner dersom de har fått kjennskap til forskriften på annen måte (en regel om "negativ troverdighet").
- Det vedtas en lovbestemmelse som opphever alle eksisterende forskrifter, både statlige og kommunale, som ikke er kunngjort i Lovdatas forskriftsbaser 1. januar 2006 (en "guillotine-regel").
- Det lovfestes at statlige instruksjoner og veiledninger m.m. som ikke åpenbart er uten allmenn interesse, skal kunngjøres i Lovdatas baser.
- Når en lov eller forskrift bestemmer at et regelverk skal gjelde som norsk rett, skal regelverket (f.eks. en internasjonal konvensjon) kunngjøres i Lovdatas baser sammen med loven eller forskriften.

Lovutkastet foreslår at dagens praktiske ordning med hensyn til elektronisk kunngjøring av lover og forskrifter nå blir regulert i lovs form. I tillegg foreslås det at Lovdatas lov- og forskriftsbaser gis "negativ troverdighet". Til slutt foreslås det at statlige instruksjoner og veiledninger m.m. skal kunngjøres i Lovdatas baser. Lovdata har avgitt en høringsuttalelse og slutter seg i hovedsaken til forslagene.

Samarbeid med domstolene

Gjennom avtaler med Høyesterett og lagmannsrettene bidrar Lovdata til at rettsavgjørelser blir tilgjengelige i et langt større omfang enn tidligere. Avgjørelser som oversendes Lovdata fra lagmannsrettene blir utstyrt med et sammendrag skrevet av en av dommerne.

Avgjørelsene som mottas fra domstolene blir gjennomgått og kodet. Henvisninger til lover og andre avgjørelser blir standardisert, slik at de kan utnyttes til kryssreferansesøk og andre hypertekst-

funksjoner. Straffesaker og en del andre saker blir anonymisert.

I løpet av 2004 ble saksbehandlingssystemet *Lovisa* innført i lagmannsrettene og i noen tingretter. Formålet med *Lovisa* er å effektivisere saksbehandlingen i domstolene, inkludert rutinene i forbindelse med innsending av saker til Lovdata. Når *Lovisa* er ferdig utviklet og innført i alle tingrettene, vil systemet bidra til at tilgjengeligheten av avgjørelser fra domstolene blir enda bedre enn i dag.

Mottatte avgjørelser

Domstol	Sivile saker				Straffesaker			
	2004*	2003	2002	2001	2004*	2003	2002	2001
Høyesterett	86	77	62	72	133	112	93	60
Høyesteretts kjæremålsutvalg	781	659	671	704	1044	808	722	734
Agder lagmannsrett	138	110	105	121	144	186	188	222
Borgarting lagmannsrett	623	756	791	742	310	388	342	330
Eidsivating lagmannsrett	163	115	155	180	110	116	137	120
Frostating lagmannsrett	185	183	203	168	104	103	117	86
Gulating lagmannsrett	340	392	364	267	280	246	163	133
Hålogaland lagmannsrett	148	169	221	178	105	92	111	96
Oslo tingrett	119	350	293	5	495	365	298	4
Andre tingretter	26	19	17	12	27	14	6	4

* Tallene for 2004 er ikke fullstendige fordi alle avgjørelsene ennå ikke er mottatt fra lagmannsrettene.

Samarbeid med universitetene

Lovdata har et nært samarbeid med de juridiske fakultene i Oslo, Bergen og Tromsø. Dette samarbeidet tar flere former. Blant annet er det inngått fastprisavtaler om bruk av systemet innen rammen av et gitt antall samtidige innganger. Ordningen medfører at et stort antall studenter får Lovdata-erfaring i studietiden.

Lovdata finansierer også vit.ass. stillinger både ved Institutt for rettsinformatikk og Senter for Europa-

rett. Stillingene ved Senter for Europarett er blant annet knyttet til redaksjonen for tidsskriftet *Euro-Rett*. Ved Institutt for rettsinformatikk er vit.ass.-stillingen knyttet til et forskningsprogram i rettslige informasjonssystemer og kommunikasjonsprosesser.

Lovdata tilbyr også deltidsstillinger til studenter ved Det juridiske fakultet i Oslo. Studentene deltar i redaksjonsarbeidet i Lovdata, blant annet er de med på å bygge opp nye databaser.

Samarbeid med forlag

Tradisjonell publisering spiller fremdeles en svært viktig rolle i samfunnet. Lovdata bidrar til produksjonen av en rekke viktige trykksaker for regelverk og avgjørelser.

Lovdata utgir *Norsk Lovtidend* både i en nett- og en papirversjon. Lovdata produserer trykkegrunnlaget til *Overenskomster med fremmede stater* etter oppdrag fra Utenriksdepartementet.

Lovdata samarbeider med Lovsamlingsfondet om produksjonen av *Norges Lover*.

For Nordisk Skipsrederforening produseres trykkesatsen til *Nordiske Domme i Sjøfartsanliggender*. For Cappelen Akademisk forlag lages trykkesatsen til mer enn 200 særtrykk i året, i tillegg til en rekke spesialiserte lovsamlinger. Teksten til lovsamlinger leveres også til blant annet Gyldendal Akademisk forlag og Cappelen Akademisk forlag.

Lovdata leverer også tekst til forlag i forbindelse med elektroniske utgivelser, for eksempel til Easyfind og Kommuneforlaget.

Tidsskrifter

Norsk Lovtidend

Norsk Lovtidend kunngjøres både på nettet og i en papirversjon. Kunngjøringen på nettet betyr at tiden som går fra en lov/forskrift blir vedtatt til den blir kunngjort er betydelig kortet ned. Det er fremdeles mulig å abonnere på papirversjonen av *Norsk Lovtidend* som utkommer gjennomsnittlig et par ganger i måneden.

EuroRett

Formålet med *EuroRett* er å gi et bilde av hva som skjer innenfor EU-retten på en enkel og oversiktlig måte - slik at praktiserende jurister og andre interesserte raskt kan finne frem til de relevante kildene. *EuroRett* har abonnenter over hele Skandinavia og utkommer med ca. 20 nummer i året.

EuroRett er den største norskspråklige publikasjonen av denne typen. Redaktørene ved Senter for Europarett ved Universitetet i Oslo følger kontinuerlig et stort antall juridiske databaser, tidsskrifter og andre publikasjoner. Viktige avgjørelser fra EF-domstolen og EFTA-domstolen refereres ca. en uke etter domsavsigelsen. Norske rettsavgjø-

relser med tilknytning til EØS- og EU-retten refereres så snart de er avsagt. I tillegg gis det informasjon om nye forarbeider, uttalelser, vedtak mv., og det gis en oversikt over relevant litteratur og tidsskriftsartikler.

Lov&Data

Lov&Data er ledende innen Norden med hensyn til dekning av nyheter med rettsinformatisk interesse. Hovedvekten er lagt på nyheter fra de skandinaviske landene, men hele verden dekkes i utgangspunktet. *Lov&Data* bringer også referater av nye rettsavgjørelser, idet den hurtige teknologiske utviklingen gjør at mye ny jus på dette området nettopp blir skapt gjennom avgjørelser. Tidsskriftet *Lov&Data* utkommer med fire nummer i året.

Professor dr juris Jon Bing (Universitetet i Oslo) er ansvarlig redaktør, professor dr juris Mads Bryde Andersen (Københavns universitet) er redaktør for Danmark og doktorand Daniel Westman (Stockholms universitet) for Sverige. Kari Gyllander (Lovdata) er medredaktør.

Nettpublisering

Lovdata har erfaring med nettpublisering siden 1995. Det blir lagt stor vekt på fysisk sikkerhet, kontinuerlig drift og kapasitet til å betjene et stort antall brukere.

Lovdatas nettsted

Lovdatas nettsted (www.lovdata.no) har ca. 2 millioner oppslag i måneden. Formålet med nettstedet er å gi alle tilgang til oppdaterte lover og forskrifter og til nye avgjørelser fra Høyesterett og lagmannsrettene. Tusenvis av andre nettsteder har lenker til Lovdatas sider og sikrer seg dermed at de alltid kan vise til siste versjon av en lov eller forskrift. Lovdatas nettsted er således blitt en viktig informasjonskilde for nettbrukere over hele landet.

Nettstedet inneholder blant annet:

- den elektroniske utgaven av Norsk Lovtidend
- alle gjeldende lover og sentrale og lokale forskrifter
- nye høyesteretts- og lagmannsrettsavgjørelser.

Man kan navigere på sidene ved å søke eller ved oppslag i kronologiske, alfabetiske, systematiske eller næringsregistre.

Avgjørelsene er utstyrt med lenker til de sentrale lovparagrafene. Avgjørelsene blir liggende på Lovdatas gratissider i opptil 6 måneder.

Figuren nedenfor illustrerer utviklingen av antall oppslag på Lovdatas gratissider siden starten. Vi ser at de fleste oppslagene gjelder lovene og de sentrale forskriftene.

Varsling fra Lovdata

Abonnerer på tjenesten *Varsling fra Lovdata* (www.lovdata.no/varsle) får varsel om endringer i lover og forskrifter pr. e-post. Brukerne kan velge

regelverk innenfor et bestemt rettsområde - som for eksempel HMS - eller angi egne lover/forskrifter. I tillegg sendes melding om nye høyesteretts- og lagmannsrettsavgjørelser knyttet til lovene/forskriftene det abonneres på. I løpet av 2004 ble antall abonnenter fordoblet.

UDs traktatregister

UDs *Traktatregister* (www.lovdata.no/traktater) driftes av Lovdata. Basen, som er utviklet i et samarbeid mellom Utenriksdepartementet og Lovdata, omfatter alle gjeldende traktater hvor Norge er part. Basen inneholder registeropplysninger om traktatene i tillegg til fulltekst av traktater som er publisert i *Overenskomster med fremmede stater* fra og med 1992. Tekstene finnes både på norsk og originalspråket, som oftest engelsk.

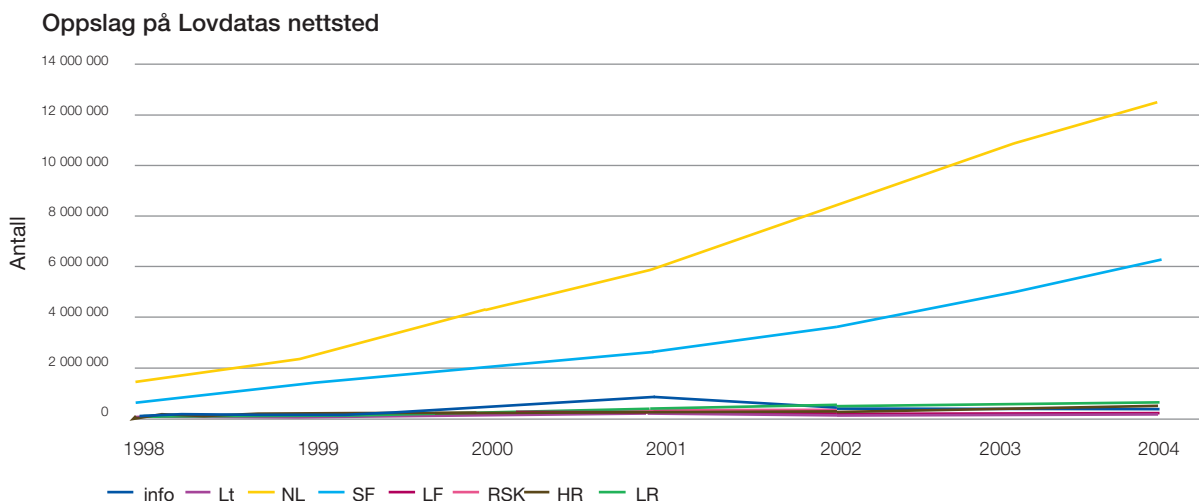
Web-vert for Stortinget

Lovdata har vært web-vert for Stortingets internett-sider (www.stortinget.no) siden opprettelsen i 1996. Lovdata har først og fremst ansvaret for oppdateringen av de sidene som inneholder publikasjonene fra Stortinget.

Lovdata ajourfører og driver følgende baser:

- Debatter og vedtak (Stortingsforhandlinger)
- Komitéinnstillinger til Storting og Odelsting
- Budsjettinnstillinger
- Beslutninger i Odelsting og Lagting
- Spørretimen
- Dokument 8 (Private forslag)
- Dokument 15 (Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar).

Stortingets nettsted har ca. 7 millioner oppslag på årsbasis.

Systemer for profesjonelle brukere

Lovdata tilbyr systemer beregnet på profesjonelle brukere som for eksempel advokater, forvaltningen, rettsvesenet, næringslivet og undervisningssektoren. Systemene inneholder ulike typer rettskilder som lover, forskrifter, forarbeider, rettsavgjørelser, juridiske artikler og nemndsavgjørelser. Målsetningen er å gi brukerne et effektivt verktøy i det juridiske arbeidet. Det er derfor lagt til rette for avanserte søke- og fremfinningsmuligheter – med blant annet utstrakt bruk av krysskoblinger. Med utgangspunkt i en lovparagraf kan man for eksempel hoppe direkte til rettsavgjørelser som henviser til paragrafen, til merknadene i odelstingsproposisjonen og til forskrifter som er hjemlet i paragrafen.

Systemene ajourføres og utbygges kontinuerlig. Lovdata har totalt mer enn 100 databaser og i løpet av året ble følgende nye baser etablert:

- **Riksadvokaten.** Basen inneholder blant annet årlige mål- og prioriteringsrundskriv for politiet og statsadvokatembetene fra og med 1998.
- **Oslo byfogdembete.** Oslo byfogdembete behandler saker etter tvangsfullbyrdsloven og gjeldsordningsloven, prøver ekteskapsvilkår og partnerskapsvilkår, foretar viselser og partnerskapsregistreringer, og er notarius publicus i Oslo. Basen inneholder utvalgte avgjørelser fra og med 2004.
- **MVA-håndboken 2004.** Dette er den andre utgaven av Merverdiavgiftshåndboken. Siktemålet med boken er å gi en oversikt over gjeldende rett, belyst ved bl.a. Finansdepartementets og Skattedirektoratets uttalelser og avgjørelser samt klagenemndsavgjørelser og rettspraksis.
- **Lovavdelingens uttalelser.** Justisdepartementets lovavdeling er et juridisk ekspertorgan for regjeringen og sentralforvaltningen. Lovavdelingens uttalelser er rådgivende, men blir i praksis tillagt

stor vekt. Basen omfatter ca. 350 tolkningsuttalelser fra og med 1996.

- **Klagenemnda for merverdiavgift.** Klagenemnda for merverdiavgift er avgiftsmyndighet etter merverdiavgiftloven kapittel XIII og § 73. Vedtak etter kapittel XIII og § 73 kan også treffes av Skattedirektoratet. Basen inneholder avgjørelser fra 1995.

I tillegg ble Lovdatas øvrige baser ajourført. Basen *JUS* over juridiske artikler omfatter artikler fra mer enn 100 forfattere. Basen vokste fra ca. 500 artikler til over 1500 artikler i løpet av året.

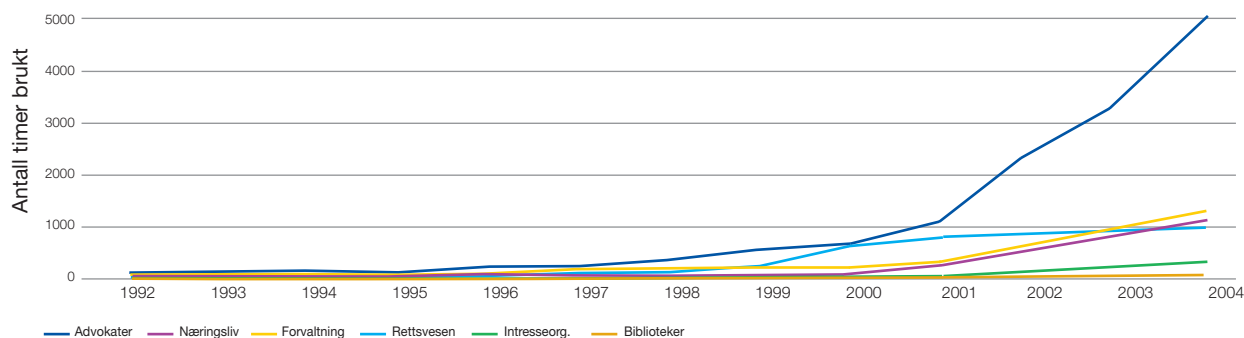
Web-systemer

Lovdatas viktigste publiseringsmedium er Internett. *Lovdata* og *Lovdata PLUSS* er to web-baserte systemer for profesjonelle brukere. Systemene inneholder følgende rettskilder:

- **Lovdata** – Lover, forskrifter, forarbeider, rettsavgjørelser, uttalelser og vedtak, juridiske artikler i fulltekst samt bibliografiske opplysninger om litteratur.
- **Lovdata Pluss** – Norske rettskilder pluss EØS-avtalen med ca. 4000 oversatte direktiver og forordninger, EFTAs overvåkningsorgan, EØS-komiteens beslutninger samt EFTA-domstolen. Videre dokumenteres den engelske versjonen av EU-kommisjonens rettslige informasjonssystem – Celex. Ved en systematisk utbygging av lenker mellom EØS/EU-kildene og norske lover og forskrifter, tilstreber Lovdata å øke tilgjengeligheten av dette kompliserte regelverket og synliggjøre sammenhengen med norske regler.

Advokatenes bruk av systemene har økt kraftig siden år 2000. De andre markedssegmentene kan ikke vise til et tilsvarende "hopp" i bruken.

Markedssegmenter online

DVD/CD

Lovdata DVD/CD med norske rettskilder inneholder det meste av informasjonen i online-systemet *Lovdata*.

Lovdatas første CD var Macintosh-basert og utkom mot slutten av 1990. De neste platene, fra 1992 til 1994, utkom i DOS- og Macintosh-versjoner. Året 1995 ble brukt til å utvikle en Windows-versjon, som utkom fra 1996. I 1998 kom CDen for første gang med to utgivelser i året.

CD-utgivelsen ble fort populær og opplaget økte raskt frem til år 2000. De siste årene har imidlertid mange kunder gått over til det web-baserte online-systemet. Dette er hovedforklaringen på nedgangen i antall solgte plater siden år 2000.

I 2000 var systemet blitt så stort at det måtte utgis på 2 CD-plater. Fra og med 2003 ble systemet igjen samlet på en DVD-plate samtidig som det fortsatt ble utgitt på 2 CD-plater.

Markedsføring og kontakt med brukere

Lovdatas markedsføring er i stor grad basert på direkte kontakt med eksisterende og potensielle kunder. Målet er å fremstå som en serviceorientert bedrift som gir informasjon og løser problemer på en hurtig og effektiv måte. Dette er Lovdatas viktigste markedsføringsstrategi.

Lovdatas nettsted er populært, og en viktig målsetting er å videreutvikle disse sidene på en hensiktsmessig måte. Kommunikasjon med brukerne via e-post, telefon og ordinær post er en viktig beskjeftigelse i markedsføringsarbeidet. Gratis telefonisk bruker støtte er også høyt prioritert.

Nyhetsbrevet *Nytt fra Lovdata* ble sendt til alle Lovdatas abonnenter to ganger i 2004. Det ble annonsert i *Advokatbladet* og i *Stud. Jur.*

Kursvirksomhet

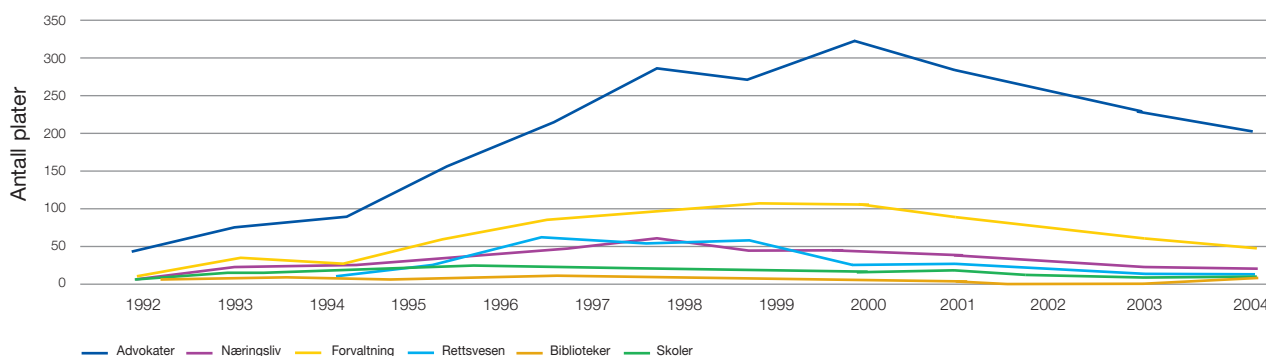
Lovdata holder jevnlig kurs i bruk av online-systemene. Kursene går vanligvis over en dag og inneholder både teori og praktiske øvelser. De fleste kursene holdes i Lovdatas lokaler i Oslo, men det holdes kurs også i Bergen, Kristiansand, Stavanger, Trondheim og Tromsø.

Mange organisasjoner og bedrifter ber Lovdata om å holde bedriftsinterne kurs. Disse kursene gis normalt ute hos kundene, men holdes også i Lovdatas lokaler – da spesialtilpasset bedriftenes behov. Bedriftsinterne kurs utgjør godt over halvparten av det totale kurstallet. Årlig holdes det egne kurs for advokatsekretærer som går på Treider AS og studenter på linjen for jus og ledelse ved Høgskolen i Buskerud. To ganger i året inviteres veilederne på juriteket ved det juridiske fakultet i Oslo til Lovdata for en oppdatering i bruk av søkesystemene. Disse veilederne holder i sin tur Lovdata-kurs for jus-studentene.

Et Lovdata-kurs vil for svært mange være en positiv opplevelse som gir dem forutsetninger for å bruke systemet på en effektiv måte. Lovdatakurs godkjennes som del av den obligatoriske etterutdanningen for advokater.

I løpet av 2004 deltok ca. 520 personer på Lovdata-kurs.

Markedssegmenter CDROM

Kort blick på utviklingen av Lovdatas produkter

Lovdatas formål er:

"å opprette, vedlikeholde og drive systemer for rettslig informasjon. Driften skal være selvfinansierende".

Kravet om selvfinansiering er realisert gjennom å utnytte tilgjengelige publiseringsteknologier til å utvikle produkter for salg. Lovdata har valgt som strategi å tilby produkter til det vi kan kalle "profesjonelle rettskildebrukere".

Figuren nedenfor viser inntektsutviklingen siden 1983 for Lovdatas produkter.

Vi ser at det er tre produktgrupper som i praksis har preget Lovdatas inntektsutvikling: (a) online, (b) publikasjoner og (c) CDer. Online og publikasjonssalget startet allerede i 1983, CD-salget i 1991.

Publikasjonsinntektene har vokst jevnt i alle år. Disse inntektene har dels vært knyttet til produksjonen av Norsk Lovtidend, dels til salg av tekst til forlag og utgivelse av egne publikasjoner.

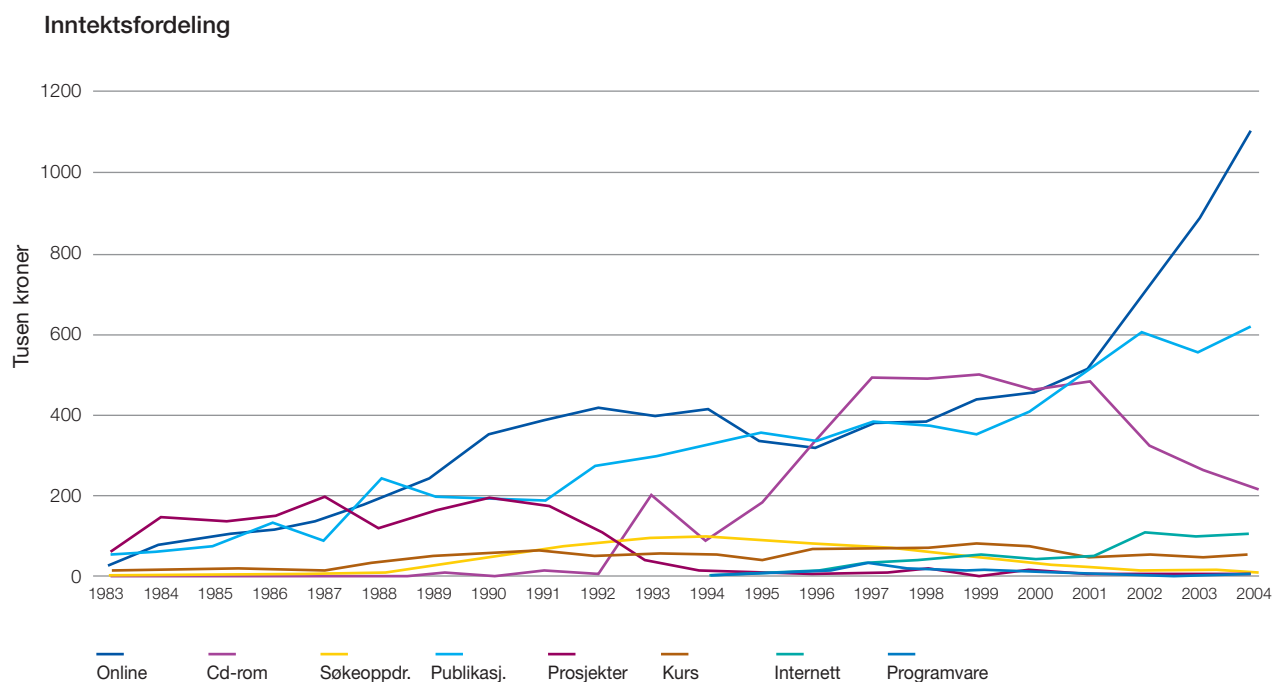
Utviklingen av online-inntektene kan inndeles i tre faser:

- 1983 til 1997 basert på SIR (linjebasert brukergrensesnitt)
- 1997 til 2001 basert på WINSIR (Windows-grensesnitt)
- fra 2001 basert på WEBSIR (web-grensesnitt)

Online-inntektene steg jevnt frem til 1992 - da konkurransen fra CDen (med dets grafiske grensesnitt) begynte å gjøre seg gjeldende. Deretter falt de frem til 1997, da det nye online-grensesnittet WINSIR begynte å bli populært. Online-inntektene tok virkelig av i 2002 etter at det web-baserte systemet var blitt introdusert året før.

CD-inntektene steg kraftig frem til 1998, hvorefter de flatet ut frem til 2001. Siden har de falt idet mange av abonnentene har gått over til online-systemet.

I årene 1996 og 2001 var inntektene fra online, CD og publikasjoner jevnstore. Siden er Lovdatas inntekter blitt mer og mer preget av Internett. I 2004 ser vi at online-inntektene er nesten dobbelt så store som publikasjonsinntektene, og publikasjonsinntektene er nesten tre ganger så store som CD-inntektene.

Merknader til regnskapet for 2004

Lovdata har sitt forretningskontor i Oslo. Stiftelsen er en allmenntilgjengelig institusjon og har som formål å opprette, vedlikeholde og drive systemer for rettslig informasjon. Stiftelsen kan påta seg oppdrag fra såvel det offentlige som fra private i forbindelse med dette. Stiftelsen kan også bidra til forskning og utvikling innenfor stiftelsens formål.

I årsregnskapet er "fortsettelse drift forutsetningen" lagt til grunn, da det etter styrets oppfatning ikke er forhold som skulle tilsi noe annet.

Arbeidsmiljøet i Lovdata er godt. Det har ikke vært iverksatt spesielle arbeidsmiljøtiltak i løpet av året. Sykefraværet i 2004 var totalt 113 dager eller ca. 3%. Det har ikke vært skader eller ulykker på personer eller materiell i 2004.

Stiftelsens drift har ingen påvirkning på det ytre miljø.

Stiftelsen består av 13 kvinnelige og 6 mannlige fast ansatte. Både styret og ledelsen er bevisst på de samfunnsmessige forventningene om å fremme likestilling i stiftelsen.

I balansen er det overført midler på kr. 15.000.000 fra fri egenkapital til et sikringsfond. Midlene skal bidra til å sikre videre drift i tilfelle endrede forutsetninger av teknologisk, konkurransemessig eller annen art i fremtiden.

Årets resultat er tilført fri egenkapital.

Utsiktene for 2005

Markedet for Lovdatas produkter forventes å ha en positiv utvikling også i 2005.

Lovdatas mål er å fortsette utviklingen av både nye databaser og integreringen av eksisterende baser for dermed å øke nytten av systemene for Lovdatas brukere.

Oslo, 25 april 2005

Styret for stiftelsen Lovdata

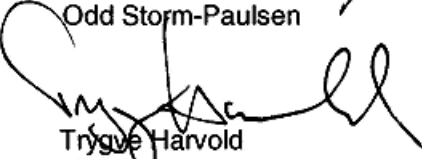

Knut Kaasen

Hans Brattestå

Per Racin Fosmark

Regine Ramm Bjerke

Odd Storm-Paulsen

Trygve Harvold
direktør

Regnskap

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømanalyse og noteopplysninger. Det er avlagt i samsvar med lov og god regnskapsskikk i Norge for små foretak gjeldende pr. 31. desember 2004. Årsregnskapet er basert på følgende grunnleggende prinsipper:

Inntektsføring- og kostnadstidspunkt - sammenstilling:

Inntekt resultatføres som hovedregel når den er opptjent. Inntektsføring skjer følgelig normalt på leveringstidspunktet ved salg av varer og tjenester. Driftsinntektene er fratrukket merverdiavgift og rabatter. Utgifter sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med de inntekter utgiftene kan hen-

føres til. Utgifter som ikke kan henføres direkte til inntekter, kostnadsføres når de påløper.

Varige driftsmidler: Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger. Ordinære avskrivninger er beregnet lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid med utgangspunkt i historisk kostpris.

Fordringer: Fordringer er oppført til pålydende med fradrag for forventede tap.

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnad: Selskapet har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til avtalte fremtidige pensjonsytelser, kalt ytelsesplaner.

Driftsregnskap

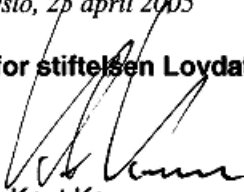
DRIFTSINNETEKTER OG KOSTNADER	Note	2004	2003	2002
Driftsinntekter:				
Online-systemer		11.046.598	8.796.452	7.052.220
CD-systemer		2.171.425	2.598.458	3.304.795
Internett		1.014.514	970.658	1.048.007
Søkeoppdrag		129.143	162.894	159.590
Sats/tekst til publikasjoner		6.224.655	5.582.581	6.084.639
Kurs		519.148	430.340	504.568
Diverse inntekter		15.400	12.800	8.750
Sum driftsinntekter		21.120.883	18.554.183	18.162.569
Driftskostnader:				
Personalkostnader	1	11.250.063	9.837.006	9.663.513
Datakostnader		741.496	689.821	821.864
Andre driftskostnader	2	4.432.202	4.717.748	4.615.732
Adm. og salgskostnader		590.766	624.438	634.755
Ordinære avskrivninger	3	683.454	706.712	814.408
Tap på fordringer		18.188	28.166	27.794
Sum driftskostnader		17.716.169	16.603.891	16.578.066
Driftsresultat		3.404.714	1.950.292	1.584.503
FINANSINNETEKTER OG -KOSTNADER				
Finansinntekter		498.886	811.132	908.941
Finansutgifter		-23.664	-18.673	-20.761
Finansresultat		475.222	792.459	888.180
Ordinært resultat		3.879.936	2.742.751	2.472.683
Tilskudd til universitetet		812.000	762.000	943.581
ÅRSRESULTAT		3.067.936	1.980.751	1.529.102

Balanse

EIENDELER	Note	2004	2003	2002
Anleggsmidler	3			
Fast eiendom		3.621.822	3.621.822	3.508.982
Maskiner		683.309	377.602	655.539
Innventar		19.169	48.097	118.192
Sum anleggsmidler		4.324.300	4.047.521	4.282.713
Omløpsmidler				
Kortsiktige fordringer	4	155.840	278.419	225.614
Opptjent, ikke fakturert		0	0	124.421
Forskuddsbetalte kostnader		310.000	270.000	0
Obligasjoner		5.196.953	2.959.937	2.665.256
Bank		12.975.912	12.020.179	10.252.311
Bundne midler		1.059.940	1.047.529	915.382
Sum omløpsmidler		19.698.645	16.636.064	14.182.984
Sum eiendeler		24.022.945	20.623.585	18.465.696
GJELD OG EGENKAPITAL				
Egenkapital				
Egenkapital 1.01:				
- Sikringsfond		15.000.000	0	0
- Fri egenkapital		2.450.969	15.470.218	13.941.116
Årsresultat tilført fri egenkapital		3.067.936	1.980.751	1.529.102
Egenkapital 31.12:		20.518.905	17.450.969	15.470.218
Kortsiktig gjeld				
Leverandører		713.604	459.829	345.085
Skattetrekk		524.662	513.175	380.655
Arbeidsgiveravgift		354.591	422.673	288.291
Påløpne kostnader		1.954.108	1.695.093	1.814.017
Fylkesskattesjefen		-42.925	81.847	17.430
Prosjekter: forskudd		0	0	150.000
Sum gjeld		3.504.040	3.172.617	2.995.478
Sum gjeld og egenkapital		24.022.945	20.623.585	18.465.696

Oslo, 25 april 2005

Styret for stiftelsen Loydata

Knut Kaasen

Hans Brattestå

Per Racin Fosmark

Regine Ramm Bjerke

Odd Storm-Paulsen

Trygve Harvold
direktør

Kontantstrømanalyse

Operasjonelle aktiviteter:	2004	2003	2002
Resultat	3.067.936	1.980.751	1.530.165
Ordinære avskrivninger	683.454	706.712	814.408
Endring i kundefordringer	122.579	-52.805	194.735
Endring i leverandørgjeld	253.774	-114.744	253.863
Endring i tidsavgrensningsposter	638.625	62.395	229.606
Netto kontantstrøm	4.766.368	2.582.309	2.880.105
Investeringsaktiviteter:			
Utbetalinger ved kjøp av fast eiendom	0	-112.840	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-960.232	-358.681	-1.009.570
Utbetalinger ved kjøp av obligasjoner	-2.237.016	-294.658	-184.636
Netto kontantstrøm	-3.197.248	-766.179	-1.194.206
Netto endring i kontanter o.l.	1.569.120	1.816.130	1.685.899
Kontanter o.l. ved årets begynnelse	12.466.732	10.650.602	8.964.703
Beholdning av kontanter o.l. ved årets slutt	14.035.852	12.466.732	10.650.602

Noter til regnskapet

Note 1: Antall ansatte og ytelser til ledende personer mv.

Stiftelsen har hatt gjennomsnittlig 21 ansatte i 2004. Personalkostnadene fordelte seg som følger:

• lønninger	8.779.238
• arbeidsgiveravgift	1.312.948
• pensjonskostnader	778.723
• andre ytelser	379.154

Lønn og annen godtgjørelse til daglig leder var kr 905.270.

Pensjonspremie for daglig leder var kr 233.863.

Stiftelsen har ingen særskilte forpliktelser overfor daglig leder eller leder av styret i forbindelse med opphør eller endring av ansettelse eller verv. Stiftelsen har ingen særskilte avtaler om bonuser, overskuddsdeling eller opsjoner til fordel for daglig leder eller leder av styret.

Pensjonspremiefond

Stiftelsen har et pensjonspremiefond. Saldo på premiefond pr 31.12.2004 fremkommer som følger:

Saldo pr. 1.1.2004	778.002
Balanse på innbetalt terminpremie	15.715
Omkostninger premiefond	-1.938
A konto renter, overskudd	48.790
Saldo pr 31.12.2004	840.569

Pensjonspremie i 2004 var kr 818.723. Lovdata fører ikke fremtidige, neddiskonterte pensjonspremier som passiva og heller ikke fremtidige, neddiskonterte pensjonsutbetalinger som aktivia.

Note 2: Andre driftsutgifter

Samlet godtgjørelse til styret i 2004 var kr 163.510.

Samlet godtgjørelse til revisor i 2004 var kr 49.355.

Stiftelsen har leiekontrakt for sine lokaler for perioden 2001-2005. Leiebeløpet i 2004 var på kr 1.607.700.

Note 3: Varige driftsmidler

	Maskiner	Inventar	Maskinrom	Sum
Anskaffelseskost 01.01	11.494.837	1.063.635	398.662	12.957.134
Tilgang i år	647.295	17.830	295.107	960.232
Avgang i år	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	12.142.132	1.081.465	693.769	13.917.366
Akkumulert avskrivning 1.1	11.161.328	1.015.538	354.573	12.531.439
Avskrevet i år	483.678	46.758	153.018	683.454
Avskrevet på solgte driftsmidler	0	0	0	0
Akkumulert avskrivning 31.12	11.645.006	1.062.296	507.591	13.214.893
Bokført verdi 31.12	497.126	19.169	186.178	702.473
Avskrivningssats	50%	50%	50%	50%

Note 4: Kortsiktige fordringer

Utestående fordringer er nedskrevet med kr 60.000 for å dekke mulige tap. Avsetning til antatte tap på fordringer er uforandret fra 2003.

Ansatte

Administrasjon	Trygve Harvold (direktør) Tone Johannesen Sonja Bergstrøm	Redaksjon	Knut Davidsen (redaktør) Tone Merete Myhrvold Ragnhild Botten Weel Kari Gyllander Beate Kronen Dag Trygsland Hoelseth Mari Elton Randi Bjørhei Gudrun Wikheim Amble Kaja Kelder
Markedsføring	Aud Manger (markedssjef) Lene Skoli Strand		
Drift og utvikling	Henning Ve (systemsjef) Anne Lise Stray Kristian Torp Ronny André Hansen		

KPMG AS

P.O. Box 7000 Majorstuen
N-0306 Oslo

KPMG Huset – Sørkedalsveien 6
N-0369 Oslo

Telephone +47 21 09 21 09
Fax +47 22 60 96 01
www.kpmg.no
Enterprise NO 935 174 627 MVA

Til Stiftelsen Lovdata

REVISJONSBERETNING FOR 2004

Ledelsens ansvar og revisors oppgave

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Lovdata for regnskapsåret 2004, som viser et overskudd på kr 3 067 936. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømpoppstilling og noteopplysninger. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Grunnlag for vår uttalelse

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Uttalelse

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for stiftelsens økonomiske stilling 31. desember 2004 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- årsregnskapet er avgitt i samsvar med stiftelsens formål
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 25. april 2005
KPMG AS

Svein Wiig
Statsautorisert revisor

Kontorer i:

Oslo
Bodø
Alta
Arendal
Bergen
Elverum
Finnsnes
Hamar

Haugesund
Kristiansand
Lillehammer
Mo i Rana
Malde
Røros
Sandefjord

Sandnessjøen
Stavanger
Stord
Tromsø
Trondheim
Tønsberg
Ålesund

Lovdata **ID**

Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo, Tlf: 23 35 60 00, Fax: 23 35 60 01, www.lovdata.no